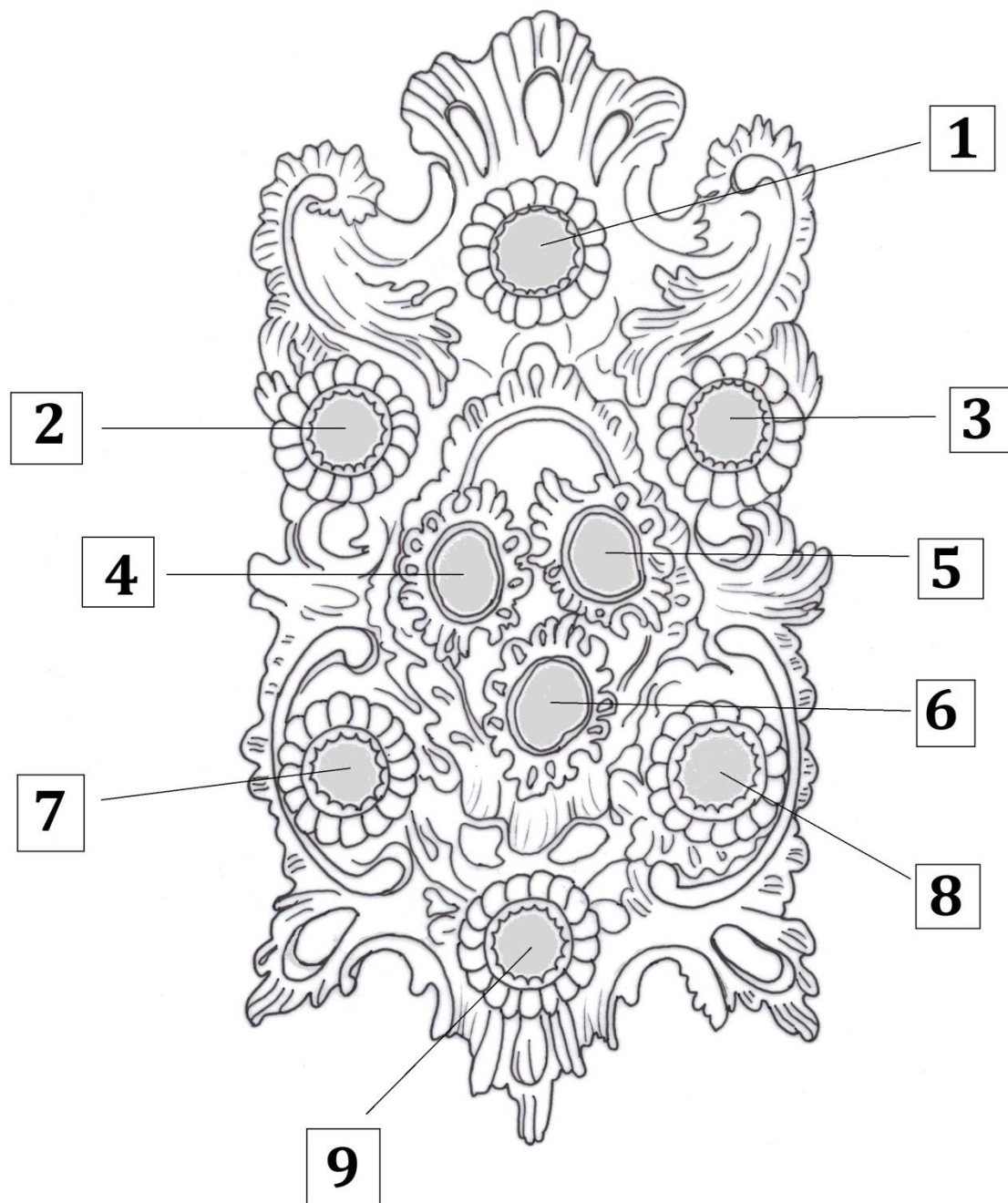

**SNYCERSKIE OBRAMIENIE NA RELIKWIE Z OLTARZA ŚW. JÓZEFA
(nr 2 – lewa strona)**

Schemat rozmieszczenia relikwii:

1. Towarzyszek św. Urszuli (Jedenastu Tysięcy Dziewic).
2. Św. Urszuli i jej Towarzyszek; św. Kandyda Męczennika.
3. Św. Grzegorza (?), papieża i wyznawcy; Towarzyszy św. Placyda; św. Wilibrorda z Utrechtu (?).
4. Św. Mateusza Apostoła.
5. Św. Mikołaja biskupa; św. Bartłomieja Apostoła.
6. Św. Augustyna biskupa; św. Jadwigi (zapewne Śląskiej).
7. Nieokreślone i św. Lucyny Dziewicy Męczennicy.
8. Św. Jozafata Kuncewicza.
9. Św. Mateusza Apostoła (?); św. Judy Tadeusza Apostoła (?); św. Wincentego (zapewne à Paulo); św. Rocha.

1. Relikwia Towarzystek św. Urszuli (Jedenastu Tysięcy Dziewic)	
odczytana treść banderoli:	Ex Sodalibus S. Vrsulae
przypuszczalna pełna treść:	Ex Sodalibus S.[anctae] Ursulae
polskie tłumaczenie:	Z Towarzystek Świętej Urszuli
uwagi	początkowe litery „E”, „S” i „V” wypisane są czerwonym atramentem, pozostałe – czarnym; napisy ujęte są od góry i od dołu poziomą kreską
inne uwagi	kawałek kości płaskiej; w tle zielony ryps z broszowanym deseniem kwiatowym
informacje o świętych	<p>Według legend Urszula była brytyjską (kornwalijską) księżniczką, która ślubowała, że przed zamążpójściem odbędzie pielgrzymkę do Rzymu. W czasie morskiej podróży towarzyszyć jej miało jedenaście tysięcy dziewic. Sztorm zniósł statki, którymi płynęły, do galijskiego portu nad Renem – późniejszej Kolonii. Ponieważ Urszula odrzuciła tam zaloty Attyli, przywódcy Hunów, została zabita, a wraz z nią jej towarzyszki.</p> <p>Legendę o Jedenastu Tysiącach Dziewic poświadczają przekazy o licznych kobiecych szczątkach, które zostały wykopane na przedmieściach Kolonii, na terenie dawnego cmentarza nazywanego <i>Ager Ursulanus</i>. Spora ich część trafiła do wzniesionego w pobliżu kościoła Św. Urszuli (do relikwiarzy hermowych i skrzynkowych z XIV-XVI przechowywanych w kaplicy zwanej <i>Złotą Komnatą</i>); niektóre szczątki zostały sprzedane lub подарowane do różnych ośrodków kultu religijnego w Europie. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 21 października.</p>

2. Relikwia św. Urszuli i Stu (?)[*] Tysięcy Dziewic Relikwia św. Kandyda Męczennika	
odczytana treść obydwu banderoli:	Ss. Ursulae & c. Mm. S. Candidi. Màrt. ~
przypuszczalna pełna treść:	S[anctae] Ursulae & c.[entum?][*] M[ilium] m.[artyres lub -um] S.[ancti] Candidi. Màrt.[yris]
polskie tłumaczenie:	Świętej Urszuli i wielu (?)[*] Tysięcy Dziewic Świętego Kandyda Męczennika
uwagi	[*] <i>centum</i> tłumaczone jest też jako „wiele, mnóstwo”
inne uwagi	fragmenty porowatych kości; w tle seledynowy adamaszek
inne uwagi	pośrodku banderolki z imieniem św. Kandyda ukośny krzyżyk
inne uwagi	zbity brzeg szybki przesłaniającej puszkę
informacje o świętych	<p>Święta Urszula i jej Towarzyszki – patrz wyżej (opis relikwii nr 1, w tabeli powyżej).</p> <p>Zapewne chodzi o św. Kandyda z Auganum (zwanego również Kandydem z Teb), rzymskiego żołnierza Legii Tebańskiej, męczennika zabitego ok. 286 r. w Augunum (dzisiejsze Saint-Maurice w Szwajcarii). Kandyd miał być starszym oficerem (<i>senator militum</i>) w Legii Tebańskiej, która – za odmowę wyrzeczenia się wiary – została na polecenie Maksymiana zdziesiątkowana. Kandyd i polegli wraz z nim towarzysze zostali upamiętnieni w <i>Martyrologium Rzymskim</i> pod datą 22 września i tego dnia obchodzone jest w Kościele katolickim wspomnienie świętego.</p>

3. Relikwia św. Grzegorza (?), papieża i wyznawcy Relikwia Towarzyszy św. Placyda Relikwia św. Wilibrorda z Utrechtu (?)	
odczytana treść banderoli:	[...]orij Papae & Confessoris Sociorum S. Placidi MM Bũljardi (?)
przypuszczalna pełna treść:	[S. Greg?]orij Papae & Confessoris Sociorum S. Placidi M M[artyris] Bũyardi (?)
polskie tłumaczenie:	(?) papieża i wyznawcy Towarzyszy Świętego Placyda Męczennika Wilibrorda (?)
uwagi	partykuły umieszczone na tle kremowej tafty
inne uwagi	karteczka z imieniem św. papieża wycięta z druku (książki?)
inne uwagi	karteczka odnosząca się do towarzyszy św. Placyda wypisana odręcznie, podklejona kawałkiem czerwonej brokateli
inne uwagi	imię św. Wilibrorda (?) wypisane odręcznie tzw. szwabachą
informacje o świętych	<p>Przypuszczalnie są to szczątki Grzegorza I Wielkiego (ok. 540–604) – rzymianina, 64. papieża (590–604) i pierwszego papieża wywodzącego się z zakonu (benedyktynów), świętego Kościoła katolickiego i prawosławnego, jednego z czterech doktorów Kościoła, jego reformatora (chorały gregoriańskie), pośrednika recepcji doktryny augustyńskiej. Kościół wspomina go 3 września.</p> <p>Ewentualnie mogą to być też szczątki innych świętych papieży: Grzegorza II, III i VII, albo Sylwestra I, papieża w l. 314–335, świętego Kościoła katolickiego i prawosławnego.</p>
	<p>Placyd był synem rzymskiego senatora. Ojciec oddał go pod opiekę św. Benedyktowi. Pewnego razu Placyd, posłany po wodę, zaczął się topić. Św. Benedykt zobaczył go w swojej wizji i posłał na ratunek innego ucznia, Maura. W żywotach świętych błędnie utożsamiano Placyda z sycylijskim męczennikiem, który w Messynie wraz ze swymi towarzyszami (30 zakonnikami benedyktyńskimi) został zamęczony przez afrykańskich korsarzy. Wspomnienie liturgiczne 5 października.</p>
	<p>Wilibrord z Utrechtu – żył na przełomie VII/VIII w.; był benedyktynem, uczniem św. Egberta, anglosaskim misjonarzem, który działał w państwie Franków (zwany „apostołem Fryzów”). Zmarł w założonym przez siebie opactwie w Echternach (dawny ośrodek pielgrzymkowy), gdzie wzniesiono mu nagrobek i pomnik. Wspomnienie liturgiczne św. Wilibrorda obchodzone jest 7 listopada. Święty jest patronem chorych na padaczkę.</p> <p>Ewentualnie mogą to być szczątki Willada (lub Willehada) z Danii (1482–1572) – kapłana franciszkanina, męczennika, świętego Kościoła katolickiego, urodzonego w Danii. W czasach dominacji protestantyzmu wraz z innymi franciszkanami opuścił ojczyznę i udał się do holenderskim Gorkum, Gdy w 1572 r. wybuchło w Holandii prześladowanie katolików, Willad został schwytyany i uwięziony. Zginął śmiercią męczeńską w Brielle w 1572 r. Beatyfikowany wraz z grupą męczenników z Gorkum w 1675 r., kanonizowany w 1867. Wspomnienie liturgiczne św. Willada i męczenników z Gorkum obchodzone jest 9 lipca.</p>

4. Relikwia św. Mateusza Apostoła	
odczytana treść banderoli:	S. Matthaei Ap.
przypuszczalna pełna treść:	S.[ancti] Mathaei Ap.[ostoli]
polskie tłumaczenie:	Świętego Mateusza Apostoła
uwagi	partykuła – mały fragment kości i pakiecik z błękitnej tafty
inne uwagi	karteczka z imieniem świętego wycięta z druku (książki?); cały druk na czerwono
inne uwagi	partykuła umieszczona na serduszku wyciętym z niebieskiej tafty; w tle drobnowzorzysty, kremowy, barwnie broszowany ryps
informacje o świętym	Święty Mateusz – Mateusz Ewangelista, Mateusz Lewi – według Nowego Testamentu celnik z Kafarnaum, później apostoł Jezusa. Według tradycji autor pierwszej Ewangelii, uznawany za męczennika, świętego Kościoła katolickiego, anglikańskiego, ewangelickiego, ormiańskiego, koptyjskiego i prawosławnego. Święto liturgiczne w Kościele katolickim, ewangelickim i anglikańskim obchodzone 21 września.

5. Relikwia św. Mikołaja biskupa Relikwia św. Bartłomieja Apostoła	
odczytana treść dwóch banderoli:	S. Nicolai Ep. S. Bartholomaei Apost.
przypuszczalna pełna treść:	S.[ancti] Nicolai Ep.[iscopi] S.[ancti] Bartholomaei Apost.[oli]
polskie tłumaczenie:	Świętego Mikołaja biskupa Świętego Bartłomieja Apostoła
uwagi	partykuła umieszczona na płatku niebieskiej tafty, w tle drobnowzorzysty, kremowy, barwnie broszowany ryps (ten sam, co w puszcze nr 4)
inne uwagi	„S. Nicolai Ep.” wypisane odręcznie
inne uwagi	„S. Bartholomaei Apost.” – fragment druku wykonanego czerwoną farbą drukarską, wycięty z książki
inne uwagi	zbita szybka przesłaniająca puszkę na relikwie
informacje o świętych	Święty Mikołaj , Mikołaj z Miry, znany również jako Mikołaj z Bari – święty katolicki i prawosławny. Najstarsze przekazy o nim pochodzą z VI wieku. Według średniowiecznej hagiografii żył na przełomie III i IV wieku, był biskupem Miry w Licji, wślawił się cudami oraz pomocą biednym i potrzebującym. Przez wieki był jednym z najbardziej czczonych świętych na Zachodzie i Wschodzie. Największe jego sanktuarium znajduje się we włoskim Bari. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 6 grudnia. Święty Bartłomiej Apostoł – jeden z dwunastu apostołów, zwany w Ewangeliach Mateusza, Marka i Łukasza Bartłomiejem, a przez Jana – Natanaelem (hebr. „Bóg dał”). Wbrew apokryfom i stanowisku Augustyna z Hippony i Grzegorza Wielkiego Kościół rzymskokatolicki przyjął, że to ta sama osoba. Był męczony, rozpięty na krzyżu głową w dół, żywcem obdarty ze skóry, ukrzyżowany, a następnie ścięty. Wspomnienie liturgiczne 24 sierpnia.

6. Relikwia św. Augustyna biskupa oraz jego ornat i dalmatyka Relikwia św. Jadwigi (zapewne Śląskiej) Fragment ornatu (?)	
odczytana treść banderoli:	S. Augu. Ep. & de Cas. / et dalmatica illius
przypuszczalna pełna treść:	S.[anctae] Augu.[stini] Ep.[iscopi] & de Cas.[ulae] / et dalmaticae illius
polskie tłumaczenie:	Świętego Augustyna biskupa & z jego ornatu / i dalmatyki
uwagi	poniżej banderoli relikwie umieszczone są w małym pakieciku z błękitnej tafty opasanym dwiema banderolkami z napisami: Pallio d. Hedwig (?) / Casula s. [...] tłumaczenie: okrycie (welon?) św. Jadwigi / ornat (szata) ...
inne uwagi	w tle drobnowzorzysty, kremowy, barwnie broszowany ryps (ten sam, co w puszcze nr 4)
informacje o świętych	Augustyn z Hippony , Aurelius Augustinus (ur. 13 listopada 354 w Tagaście, zm. 28 sierpnia 430 w Hipponie) – filozof, teolog, biskup Hippony, organizator życia kościelnego, święty Kościoła katolickiego i prawosławnego, jeden z ojców i doktorów Kościoła, znany jako <i>doctor gratiae</i> (doktor łaski). Wspomnienie liturgiczne obchodzone 28 sierpnia. Jadwiga , księżna śląska – niem. Hedwig von Andechs (ur. między 1178 a 1180, zm. 14 lub 15.X.1243 r. w Trzebnicy) – święta Kościoła katolickiego, żona Henryka I Brodatego, księcia wrocławskiego, matka Henryka II Pobożnego, fundatorka kościołów i klasztorów. Pochowana w krypcie pod kaplicą w Trzebnicy. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 16 października.

7. Relikwia nieokreślona Relikwia św. Lucyny Dziewicy Męczennicy	
odczytana treść dwóch banderoli:	Vnius ex Sep[...] S. Luciae Virg: M.
przypuszczalna pełna treść:	Unius ex Sep.[ulcrum] (?) S.[anctae] Luciae Virg.[inis] M[artyrae]
polskie tłumaczenie:	nieokreślony (dosłownie jeden) szczątek z grobu (?) Świętej Lucyny Dziewicy Męczennicy
uwagi	fragment bardzo porowatej kości
informacje o świętej	Święta Lucyna – święta Kościoła katolickiego pochodząca z pierwszych wieków chrześcijaństwa. Ze względu na brak historycznych dowodów podaje się różne sprzeczne informacje hagiograficzne. Według jednych żyła w I wieku, była znaną z pobożności rzymianką, uczennicą św. Piotra Apostoła i św. Pawła z Tarsu. Troszczyła się o więźniów chrześcijańskich i grzebała ich zwłoki na własnej posiadłości. Pochowała też apostołów Piotra i Pawła. Według innych wersji żyła w III wieku. Pochowała św. Sebastiana, a w 309 r. ofiarowała swój dom na kościół. Aresztowano ją podczas prześladowań chrześcijan i poniosła męczeńską śmierć. Jej wspomnienie liturgiczne obchodzone jest 30 czerwca.

8. Relikwia bł. Jozafata Kuncewicza (święty od 1867 r.)	
odczytana treść banderoli:	B. Josaphat Kuczewicz Ep. M.
przypuszczalna pełna treść:	B.[eatus] Josaphat Kuczewicz Ep.[iscopus] M.[artyrus]
polskie tłumaczenie:	blogosławiony Jozafat Kuncewicz
uwagi	na dole druga banderola z analogicznym napisem: Iosaphat Kuncze/ wicz Episcoipus Mart.
inne uwagi	w tle seledynowy adamaszek (jak w puszcze nr 2)
inne uwagi	imię i nazwisko świętego w mianowniku
informacje o świętym	<p>Jozafat Kuncewicz – Jan Kunczyc lub Kuncewicz, unicki arcybiskup połocki, bazylianin, święty Kościoła katolickiego, ur. ok. 1580, zm. 1623 r. Urodzony w prawosławnej rodzinie kupieckiej, wyjechał do Wilna jako praktykant kupiecki, tam wstąpił do zakonu bazylianów, a następnie studiował teologię pod kierunkiem jezuitów. Wyświęcony na kapłana unickiego w 1609 r. Pisał traktaty w obronie idei unii Kościołów katolickiego i prawosławnego. Gorliwy i pobożny, asceta, występował przeciw nadużyciom i nieprawidłowościom w Kościele. W 1618 r. został biskupem połockim. Wprowadzane przez niego reformy spotykały się z dużym oporem niechętnego duchowieństwa. 12 listopada 1623 r. w Witebsku został zamordowany przez tłum prawosławnych mieszczan, a jego ciało wrzucono do Dźwiny. Po sześciu dniach zwłoki wyłowiono z rzeki i przewieziono do katedry unickiej w Połocku. W 1653 trumnę z ciałem Kuncewicza wywieziono z Połocka w związku z wojną polsko-rosyjską. Była przechowywana w różnych miejscowościach Litwy, Korony i Rusi. W 1705 r. po nieudanej profanacji relikwii, zakończonej mordem bazylianów, przewieziono ją potajemnie do Białej Podlaskiej do dóbr Radziwiłów. Do 1765 r. znajdowała się w zamku, następnie – w klasztorze bazylianów. Po kasacie bazylianów w Białej Podlaskiej w 1864 r. trumnę zamurowano w podziemiach. Ciało Jozafata odnalezione w 1916 r. i przewieziono do Wiednia, a potem do bazyliki świętego Piotra w Rzymie.</p> <p>W 1642 r. Kuncewicz został beatyfikowany, a w 1867 r. kanonizowany. Był pierwszym świętym w Kościele katolickim wywodzącym się z Kościoła unickiego.</p> <p>Jozafat Kuncewicz jest patronem Rusi. Jan Paweł II nazwał Jozafata Kuncewicza „apostolem pojednania”. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 12 listopada.</p>

9. Relikwia św. Mateusza Apostoła (?) Relikwia św. Judy Tadeusza Apostoła (?) Relikwia św. Wincentego Relikwia św. Rocha Wyznawcy	
odczytana treść czterech banderoli:	S. Matei Ap. Sancte Tadeae, Sancte Vincénti, S. Rochi Conf:
przypuszczalna pełna treść:	[Sancti] [M]athei Ap.[ostoli] Sancte Tadeae, Sancte Vincénti, S.[ancti] Rochi Conf:[essoris]

polskie tłumaczenie:	<p>świętego Mateusza Apostoła (?) świętego [Judy] Tadeusza świętego Wincentego świętego Rocha Wyznawcy</p>
uwagi	<p>„S. Matei Ap.”; „S. Rochi Conf:” wypisane odręcznie; początkowe litery „S” i „R” w imieniu św. Rocha wypisane czerwonym atramentem</p>
inne uwagi	<p>„Sancte Tadeae,” „Sancte Vincénti, ” – wycięte fragmenty druku (być może z książki); litery „S” z wyrazów „sancti” wydrukowane czerwoną farbą drukarską</p>
inne uwagi	<p>jedna partykuła w postaci kawałka porowatej kości</p>
informacje o świętych	<p>Mateusz Ewangelista, Mateusz Lewi – według Nowego Testamentu celnik z Kafarnaum, później apostoł Jezusa. Według tradycji autor pierwszej Ewangelii, uznawany za męczennika, świętego Kościoła katolickiego, anglikańskiego, ewangelickiego, ormiańskiego, koptyjskiego i prawosławnego. Święto liturgiczne w Kościele katolickim, ewangelickim i anglikańskim obchodzone 21 września.</p>
	<p>Zapewne chodzi o Judę Tadeusza Apostoła, czasem nazywanego Judą Jakubowym (zm. ok. 80 r.) – jednego z dwunastu apostołów, według tradycji brata Jakuba, autora Listu Judy (Jud 1,1); świętego Kościoła katolickiego i prawosławnego, zaliczanego do grona męczenników. Jego relikwie znajdują się w bazylice św. Piotra w Rzymie. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 28 października.</p>
	<p>Jest wielu świętych o tym imieniu; najbardziej prawdopodobne jest, że są to szczątki św. Wincentego à Paulo (1581–1660) – francuskiego księdza, opiekuna sierot i ubogich, pioniera misji ludowych, założyciel zgromadzeń misjonarzy i szarytek, świętego Kościoła katolickiego. Wspomnienie liturgiczne 27 września.</p> <p>Ewentualnie mogą to być szczątki św. Wincentego Ferreriusza (ok. 1350–1419) – hiszpańskiego dominikanina.</p>
	<p>Święty Roch – ur. w Montpellier we Francji, zm. przed rokiem 1420 w Montpellier lub w Voghera we Włoszech; tercjarz franciszkański, święty Kościoła katolickiego. Roch urodził się jako jedyny syn rządcy Montpellier. W młodości stracił rodziców. Po sprzedaniu znacznego majątku rozdał wszystko ubogim i wyruszył do Rzymu. Podczas epidemii dżumy opiekował się zarażonymi w północnych Włoszech. Dotarł do Rzymu, gdzie dokonał wielu cudownych uzdrowień. W czasie powrotu do Francji zaraził się dżumą w Piacenzy. By nie zarażać innych, ukrył się w pobliskim lesie, dokąd pies miał mu przynosić pożywienie. Po wyzdrowieniu udał się w dalszą drogę, lecz na granicy wzięty został za szpiega włoskiego i umarł w więzieniu.</p> <p>W Polsce czczony głównie jako patron chroniący od zarazy, uważany też za opiekuna zwierząt domowych. Wspomnienie liturgiczne obchodzone 16 sierpnia.</p>

Wymiary: 80 cm wys. x 41,5 cm szer. Przeszklone puszki na relikwie: koliste o średnicy 5 – 5,4 cm lub o nieregularnych kształtach 5,3 – 5,5 cm x 3,7 cm. Puszki wyściełane rodzajem poduszczyków wykonanych z wtórnie użytych jedwabnych, osiemnastowiecznych lub starszych tkanin (najstarszy kawałeczek brokateli w puszcze nr 3 pochodzi zapewne z XVI w. z Italii). Z tyłu wtórne zapewne usztywnienie z czterech drewnianych poprzeczek. Puszki zaślepienie od tyłu płaskimi, kwadratowymi kawałkami struganych desek.